

Stockholms universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-17
Reg.nr 641-933-10

Beslut om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem

Högskoleverket beslutar att inte ge Stockholms universitet tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem.

Ansökan och ärendets hantering

Stockholms universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: professor emeritus Ingvar Lundberg, Göteborgs universitet (ordförande); docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); universitetsadjunkt Birgit Andersson, Umeå universitet; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; lärarstuderande Linda Bondeson, Södertörns högskola; docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet; lärarstuderande Patrick Böttiger, Örebro universitet; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Kari Fasting, Norges Idrottshögskola; professor Karsten Froberg, Syddanska universitet; lektor Tom Gullberg, Åbo Akademi; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; filosofie doktor Carla Jonsson, Stockholms universitet; professor emeritus Pertti Kansanen, Helsingfors universitet; professor emerita Inger Anne Kvalbein, Högskolan i Oslo; universitetslektor Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo; forskningsledare Mia Porko-Hudd, Åbo Akademi; universitetslektor Grethe Ravlo, Nationellt centrum för matematik, Trondheim; universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola; professor emeritus Helge Strömdahl; universitetslektor Björn Sundmark, Malmö högskola och lärarstuderande Pernilla Åhs, Högskolan Väst.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 7 oktober 2010 med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Stockholms universitet inte har förutsättningar att ge grundläroutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Stockholms universitet tillstånd att utfärda grundläroexamen med inriktning mot arbete i fritidshem.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Eric Lindesjö och Cecilia Nordqvist deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Medlemmarna i bedömargruppen

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

Med det bristande underlag vi fått finner vi det svårt att kunna göra en samlad bedömning av lärreresursen. Vi har försökt ta ställning till om antalet tillsvidareanställda lärare och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Vi känner oss tveksamma till om lärarkapaciteten är tillräcklig. Hur en kontinuitet och sammanhållning av utbildningen, med den omfattande lärarkåren, ska skapas i praktiken kan heller inte bedömas. Vi bedömer dock att universitetet uppnår kravet på vetenskapligt meriterade lärare som även besitter professionserfarenhet. Det blir heller inte av underlaget klart hur den vetenskapliga kompetensen kommer utbildningen av lärare för fritidshem till godo. Avseende den ämnesdidaktiska kompetensen finner vi att universitetet har flera lärare med både vetenskaplig kompetens och beprövad relevant yrkeserfarenhet. Vi finner att lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav som anges i examensordningen. Vidare är vår bedömning att kompetensen inom praktiska och estetiska lärprocesser är tillfredsställande. Vi bedömer att lärarna har möjligheter till kompetensutveckling.

Trots bristande underlag bedömer vi sammanfattningsvis att aspekten lärreresurs är tillfredsställande

Utbildningsmiljö

Vår bedömning är att utbildningen ges i en forskande miljö. Dock krävs mera samarbete och utveckling av utbildningen. Fritidspedagogiken bör kunna bli mer synlig i miljön. Viss forskning finns i samarbete med Karlstads universitet om fritidspedagogisk didaktik samt om estetiska och praktiska lärprocesser vid institutionen för barn och ungdomsvetenskap. Huruvida utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt, kreativt och reflekterande förhållningssätt kan vi inte bedöma då underlag saknas.

Avseende organisationen för den verksamhetsförlagda utbildningen ser vi att det finns en relevant placering på praktikplatser och fältskolor. Dock försvåras bedömningen på grund av bristande underlag i ansökan. Vi finner det tveksamt om lärreresurserna räcker till då lärare och annan expertis inom fritidspedagogik ska vara ute på trepartssamtal med samtliga studenter.

Ett samordningsansvar ska ligga på en institution; för fritidshemsinriktningen gäller det Barn och ungdom. Dock kan vi konstatera att det interna samarbetet och strävan att inordna utbildningen i en ny struktur är krävande och riskerar att skapa en

svåröverblickbar organisation och en svag identitet för lärarutbildningen. Samarbetet med övriga högskolor i Stockholm är formaliserat men i praktiken utvecklat.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö inte är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Vi finner att utbildningsplanen övergripande motsvarar propositionens anda. Dock är den fortfarande i ett så ofullständigt skick att det inte går att bedöma om den uppfyller grundläggande krav för mål och förväntade studieresultat enligt examensordningen. Vidare är kursplanerna så lite utvecklade att det inte går att bedöma mål och förväntade studieresultat i enlighet med examensordningen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument inte är tillfredsställande.

Undervisning, kurslitteratur och examination

Det är oklart hur det förhåller sig med differentieringen mellan de olika inriktningarna. Av den inlämnade ansökan framgår även att litteraturen överensstämmer i stort mellan de olika inriktningarna. Vid intervjuerna gavs dock kompletterande information som visade på att litteraturen kommer att bli tillfredsställande. Däremot har vi inte fått en tillräcklig beskrivning av hur undervisningsformer, vald kurslitteratur och examinationsformer ska säkra en forskningsanknytning och progression. Vid intervjuerna framhölls att samtliga kurser i kärnan ska innehålla forskningsmetodik, men det framgår inte i det inlämnade underlaget. Vidare är integreringen av fritidspedagogiken i den utbildningsvetenskapliga kärnan mycket bristfällig. En differentiering av kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan saknas även mellan de övriga inriktningarna inom grundlärarutbildningen.

Hur den verksamhetsförlagda utbildningen ska examineras framgick inte av det skriftliga bedömningsunderlaget. Vi fick dock en nöjaktig beskrivning av detta vid intervjuerna.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination inte är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Vi saknar tydliga dokumenterade krav för betygskriterier, instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination. Vi bedömer att lärosätet inte har visat att det finns organiserade och systematiska säkringssystem för utbildningen som kommer att ge studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen inte är tillfredsställande.

Samlad bedömning

Vår samlade bedömning är att Stockholms universitet inte har förutsättningar att ge grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärreresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärarresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket- samt grundläraryrketexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkesläraryrketexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkrar att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnesområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.

